

ร่าง
พระราชบัญญัติ
กำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“อากาศสะอาด” หมายความว่า อากาศที่ไม่มีสารมลพิษ หรือไม่มีสารมลพิษเจือปนอยู่ในปริมาณที่สูงกว่าระดับปกติ อันเป็นที่ยอมรับทางวิชาการระดับสากล หรือตามที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วม เป็นเวลานานพอที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินต่าง ๆ

“อากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ” หมายความว่า การลดปริมาณมลพิษทางอากาศและหมอกควันพิษลง และเพิ่มคุณภาพอากาศสะอาดขึ้นในระดับที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการหายใจอย่างปกติของประชาชน โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อระบบการทำงานของร่างกายหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ไม่ว่าในลักษณะเฉียบพลันหรือเรื้อรังจนเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร เพื่อปกป้องความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพของประชาชน

“หมอกควันพิษ” หมายความว่า หมอกควันที่มีสารมลพิษและมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและความยั่งยืนของระบบนิเวศ รวมถึงหมอกควันพิษที่มีระดับความเข้มข้นตามที่หน่วยงานดูแลด้านสุขภาพ

กำหนดให้เป็นหมอกควันพิษที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนในระยะยาว ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร และให้หมายความรวมถึงมลพิษทางอากาศตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นด้วย

“แหล่งกำเนิดหมอกควันพิษ” หมายความว่า การเดินเครื่องจักรในโรงงานอุตสาหกรรม การใช้ยานพาหนะในการคมนาคมขนส่ง การเผาพืชไร่ในการเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม การเผาป่าไม่ว่าเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ การเผาขยะในที่โล่งและที่ไม่มีระบบควบคุม การก่อสร้างอาคารทุกชนิด การปลดปล่อยสารมลพิษจากที่อยู่อาศัย อาคาร หรือสำนักงาน การทำเหมืองแร่ หมอกควันพิษข้ามแดนจากต่างประเทศ หรือแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษอื่นที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วม

“กลุ่มเปราะบาง” หมายความว่า บุคคลที่มีความพร้อมทางร่างกาย ภูมิปัญญา และความทนทานในการรับปริมาณสารมลพิษจากหมอกควันพิษได้ต่ำกว่าบุคคลทั่วไป เช่น เด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยทางเดินหายใจ ผู้ที่ทำงานกลางแจ้ง และผู้ที่ต้องอยู่ในพื้นที่ที่มีสถานะหมอกควันพิษปกคลุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่จะต้องได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ

“ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีหรือตัวชี้วัดที่ใช้ในการรายงานคุณภาพอากาศต่อสาธารณชนในแต่ละพื้นที่ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยดัชนีคุณภาพอากาศหนึ่งหน่วยแสดงถึงระดับความเข้มข้นของสารมลพิษในอากาศหลายชนิดตามที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วม รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงก๊าซโอโซน (O_3) ฝุ่นละอองหรืออนุภาคของแข็งหรือของเหลวขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน หรือ 2.5 ไมครอน (PM_{10} , $PM_{2.5}$) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2) ซึ่งระดับความเข้มข้นของสารมลพิษดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับคำแนะนำด้านสุขภาพ

“ดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ” หมายความว่า ดัชนีหรือตัวชี้วัดที่ใช้ในการรายงานคุณภาพอากาศต่อสาธารณชนในแต่ละพื้นที่ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพหนึ่งหน่วยแสดงถึงระดับความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่มีความอ่อนไหวต่อหมอกควันพิษจากการได้รับสารมลพิษในระยะสั้นตามที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วม ซึ่งแสดงถึงระดับความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับคำแนะนำด้านสุขภาพ

“การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในสังคมที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมกันพิจารณาถึงผลกระทบด้านสุขภาพ โดยมีการประยุกต์ใช้แนวทางและเครื่องมือที่หลากหลายในการระบุ คาดการณ์ และพิจารณาถึงผลกระทบด้านสุขภาพที่อาจจะเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นแล้วกับประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

“เงินบำรุงกองทุน” หมายความว่า เงินที่เรียกเก็บจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตซึ่งต้องนำส่งเข้ากองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพตามพระราชบัญญัตินี้

“การบูรณาการ” หมายความว่า การบริหารจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระหว่างหน่วยงานของรัฐตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไป เพื่อวัตถุประสงค์ในการร่วมวิเคราะห์ปัญหา และร่วมหาทางป้องกันแก้ไขปัญหาอย่างสอดคล้องเป็นระบบครบวงจรโดยไม่แยกส่วน รวมถึงการจัดการร่วม

“การจัดการร่วม” หมายความว่า การจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพร่วมกันระหว่างรัฐกับภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และสร้างความเข้มแข็งในการกระจายอำนาจ เพื่อให้การจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน

“การกำกับดูแล” หมายความว่า การควบคุม ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ เพื่อการบูรณาการการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทนโยบายการกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ

“คณะกรรมการร่วม” หมายความว่า คณะกรรมการร่วมนโยบายอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

“คณะกรรมการกำกับ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

“คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

“ภาคประชาสังคม” หมายความว่า บุคคล ประชาชน ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สมาคม มูลนิธิ วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม องค์กรชาวบ้าน อาสาสมัครสาธารณะสุข อาสาสมัครสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครกู้ภัย นักวิชาการในสถาบันการศึกษา นักวิชาการอิสระ ประชาชนชาวบ้าน รวมทั้งผู้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไม่ว่าจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การบริหารราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการในการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่ง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการร่วม

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศตามวรรคหนึ่งนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ อันกระทบต่อสิทธิที่จะหายใจอากาศของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อระงับการกระทำหรือให้ระงับการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร นายกรัฐมนตรีจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกัน ความเสียหายดังกล่าวนั้นแทนก็ได้ ในการนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ และบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ เพื่อการรับรองและคุ้มครองสิทธิในชีวิต และสิทธิในสุขภาพ ซึ่งมีความสอดคล้อง สัมพันธ์กันในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และนำไปสู่การมีสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาด อันเป็นสิทธิที่ ทำให้บุคคลทุกคนดำรงชีวิตด้วยอากาศสะอาดที่ไม่ส่งผลร้ายต่อสุขภาพ และไม่เสียชีวิตก่อนวัยอันควร รวมถึง การคุ้มครองกลุ่มเปราะบางเป็นพิเศษ รัฐจึงมีพันธกรณีในการคุ้มครอง เคารพ และทำให้เต็มเต็มแก่บุคคลทุก คนเช่นเดียวกับสิทธิมนุษยชน และจำเป็นต้องมีบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาด ซึ่งต้องได้รับ การเคารพและไม่ถูกละเมิด จากบุคคลและหน่วยงานของรัฐ

เพื่อให้สิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาดตามวรรคหนึ่ง เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รัฐมีหน้าที่ ปฏิบัติตามและบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยปราศจากการ บริหารราชการแบบแยกส่วนจนเป็นเหตุกระทบสิทธิตามวรรคหนึ่ง โดยอยู่บนหลักธรรมาภิบาล และหลักการ พัฒนาที่ยั่งยืน

มาตรา ๗ กรณีที่มีข้อความในกฎหมายอื่นใดขัดหรือแย้งต่อกฎหมายนี้ และเป็นการใช้บังคับ เกี่ยวกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการให้นำกฎหมายนี้มาใช้บังคับ

กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ และการรับรองคุ้มครองสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาดของประชาชน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพ ให้ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ โดยเฉพาะ ซึ่งไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ให้กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับต่อไป เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ถ้ากฎหมายนั้นมีมาตรฐานต่ำกว่าที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายนั้นแก้ไขให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณี ที่มีอุปสรรคไม่อาจดำเนินการเช่นนั้นได้ ให้คณะกรรมการร่วมเป็นผู้ชี้ขาด เมื่อมีคำชี้ขาดเป็นประการใดให้ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำชี้ขาดนั้น

หมวด ๒

สิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาด

มาตรา ๘ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาด

สิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาดเป็นสิทธิที่ทำให้บุคคลดำรงชีวิตด้วยอากาศสะอาดที่ไม่ส่งผลร้ายต่อสุขภาพ และไม่เสียชีวิตก่อนวัยอันควร ซึ่งมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับสิทธิในสุขภาพและสิทธิในชีวิต อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรองคุ้มครองในรัฐธรรมนูญชน ทั้งในกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายภายในของนานาอารยประเทศ รวมถึงราชอาณาจักรไทย

บุคคลที่อยู่ในข่ายเป็นกลุ่มเปราะบางมีสิทธิได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากโรงพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าโรงพยาบาลซึ่งรัฐจัดให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อการเฝ้าระวังแนวโน้มที่อาจเกิดโรคอันมีสาเหตุมาจากสภาวะหมอกควันพิษปกคลุม

มาตรา ๙ เพื่อให้ได้มาซึ่งอากาศสะอาด บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของอากาศและผลกระทบของคุณภาพอากาศที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการกำหนดนโยบาย จัดทำกฎหมาย และกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาด และสิทธิในการเข้าถึงและได้รับความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๐ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิของบุคคลตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ รัฐมีหน้าที่เคารพปกป้อง และทำให้สิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาดของบุคคลเกิดขึ้นได้จริงอย่างสมบูรณ์ โดยรัฐต้องอำนวยความสะดวกและกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพอย่างบูรณาการ

ส่วนที่ ๑

สิทธิในข้อมูลเกี่ยวกับอากาศสะอาด

มาตรา ๑๑ บุคคลทุกคนมีสิทธิรู้และเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอากาศสะอาด

เพื่อให้ได้สิทธิตามวรรคหนึ่ง รัฐมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพประจำวัน และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสุขภาพของประชาชนซึ่งแตกต่างกันในแต่ละคน ในแต่ละเขตพื้นที่อย่างทั่วถึง เป็นระบบ และสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เฝ้าระวัง และป้องกันตนเองได้ทันท่วงที

(๒) ให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับที่มาของปัญหาคุณภาพของอากาศที่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลบัญชีการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายหมอกควันพิษ เป็นต้น กิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและต่อสุขภาพของประชาชน และวิธีดำเนินการของรัฐเพื่อจัดการให้เกิดอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมทั้งมาตรการในการเยียวยาสุขภาพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง

(๓) รับฟังข้อมูล ข้อร้องเรียน และข้อคิดเห็นจากประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับ (๒)

(๔) จัดเก็บ รวบรวม ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำระบบข้อมูลที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อแจ้งเตือนประชาชน และสนับสนุนการจัดการให้มีอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแก่ประชาชน รวมทั้งจัดให้มีงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของภาคเอกชนหรือประชาชนที่เกี่ยวกับการจัดทำระบบและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๑๒ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะรู้ข้อมูลที่สามารถมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและต่อสุขภาพ รวมทั้งวิธีป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพโดยเร็ว และมีสิทธิร้องขอหน่วยงานของรัฐให้มีระบบการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่มีมาตรการรองรับทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ

เพื่อให้ได้สิทธิตามวรรคหนึ่ง รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มีระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และต้องมีระบบตรวจสอบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพดังกล่าว รวมทั้งมีการบังคับใช้ระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ ๒

สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการกำหนดนโยบาย

จัดทำกฎหมาย และกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๑๓ บุคคลทุกคนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการกำหนดนโยบาย จัดทำกฎหมาย และกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

เพื่อให้ได้สิทธิตามวรรคหนึ่ง รัฐมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนแม่บท

(๒) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและต่อสุขภาพของประชาชน และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจดำเนินโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว

(๓) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่จัดทำตาม (๒) ให้ประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทราบและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการจัดทำแผนการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ จะต้องกำหนดระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นไว้ด้วย

(๔) หน่วยงานของรัฐต้องนำความคิดเห็นที่ได้รับตาม (๓) ไปใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมตามวรรคหนึ่ง ในการนี้ ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบถึงผลของการนำความคิดเห็นไปใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

(๕) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดให้มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพของอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และจัดการอากาศให้มีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าว

(๖) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดและการจัดทำบัญชีการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายหมอกควันพิษ ดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพในแต่ละพื้นที่

(๗) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การปรึกษาหารือ และการร่วมดำเนินการในการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรค และจัดทำร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ตั้งแต่การทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย การปรับปรุงกฎหมาย และการร่างกฎหมาย

(๘) จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการในการกำกับ การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ เพื่อดำเนินการให้เกิดผลลัพธ์ตามที่นโยบายและแผนแม่บทตาม (๑) กำหนดไว้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการร่วมกำหนดโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการกำกับ

มาตรา ๑๔ บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะรู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของตนหรือของชุมชน รวมทั้งมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นในเรื่องดังกล่าว

เพื่อให้ได้สิทธิตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีกรณีที่จะมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและต่อสุขภาพของประชาชนเกิดขึ้น รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว และวิธีป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพให้ประชาชนทราบและจัดหาข้อมูลให้โดยเร็ว ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ไม่ใช่การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลตามมาตรานี้ไม่ถือเป็นข้อมูลอันเป็นความลับทางการค้า เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นความลับทางการค้าตามกฎหมายว่าด้วยความลับทางการค้า และการพิสูจน์นั้นได้กระทำก่อนที่จะเปิดเผยข้อมูล

ส่วนที่ ๓

สิทธิในการเข้าถึงและได้รับความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๕ บุคคลทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงและได้รับความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้ได้สิทธิตามวรรคหนึ่ง รัฐมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้อาจได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากปัญหาหมอกควันพิษ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

(๒) ให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเรียนในการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับปัญหาหมอกควันพิษ และประสานผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินคดี เพื่อที่จะได้รับการพิจารณาและได้รับการชดเชย เยียวยา และฟื้นฟูความเสียหาย

มาตรา ๑๖ องค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสุขภาพ สิ่งแวดล้อม ผู้บริโภค เด็ก ผู้สูงอายุ หญิงมีครรภ์ ผู้ป่วย และผู้ทำงานกลางแจ้ง มีสิทธิในการดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง และดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ รวมถึงการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายในคดีที่เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวมตามลักษณะหรือประเภทคดีที่คณะกรรมการร่วมประกาศกำหนดได้

เมื่อมีการฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ถูกกล่าวหาว่าก่อให้เกิดหมอกควันพิษ กระทบการหรือหยุดกระทบการเพื่อยุติการก่อให้เกิดหมอกควันพิษ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนสามารถพิสูจน์ให้ศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีนั้นเห็นว่าตนมิได้เป็นผู้ก่อให้เกิดหมอกควันพิษดังกล่าว

ในการดำเนินคดีในศาล มีให้องค์กรเอกชนตามวรรคหนึ่งถอนฟ้อง เว้นแต่ศาลจะอนุญาต เมื่อศาลเห็นว่าการถอนฟ้องนั้นไม่เป็นผลเสียต่อการคุ้มครองประชาชนเป็นส่วนรวม

ให้องค์กรเอกชนตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการดำเนินคดีแบบกลุ่มตามกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง วิธีพิจารณาความอาญา หรือวิธีพิจารณาความที่เกี่ยวข้องกับคดีปกครอง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ ให้บุคคลหรือคณะบุคคลมีสิทธิดำเนินคดีต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๑๘ บุคคลและองค์กรเอกชนตามมาตรา ๑๖ มีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และมีสิทธิดำเนินคดีต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการและเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการไม่ดำเนินการดังกล่าว

หมวด ๓

การบูรณาการนโยบายอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๑๙ เพื่อบูรณาการนโยบาย การกำกับดูแล การจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ และบรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการร่วม คณะกรรมการกำกับ คณะกรรมการบริหาร เครื่องมือและมาตรการ และคณะกรรมการกองทุน มาประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมจัดทำนโยบาย และออกกฎกระทรวงในการกำหนดหลัก เกณฑ์ และวิธีการในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้สถาบันการอาชีวศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาวิจัย และบริการวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ และสนับสนุนให้สถาบันการอาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษานำผลการศึกษาวิจัย และบริการวิชาการนั้นไปเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในวงกว้าง ตลอดจนนำเสนอต่อคณะกรรมการร่วมเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำ และปรับปรุงแก้ไขนโยบายด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ และแผนแม่บทต่อไป

การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนงบประมาณตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงงานวิจัย และงานบริการวิชาการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากงานวิจัยหรืองานบริการวิชาการนั้นเป็นสำคัญ

ส่วนที่ ๑

แผนแม่บทนโยบายการกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการร่วมจัดทำนโยบายและแผนแม่บท เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทาง ในการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานเพื่อกำกับดูแลและบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ของรัฐ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ เสนอคณะรัฐมนตรี สภา ผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการจัดทำแผนแม่บท ให้คณะกรรมการร่วมนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่ม เปราะบาง และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากปัญหาคุณภาพอากาศมาประกอบด้วย ให้คณะกรรมการร่วมทบทวนแผนแม่บทอย่างน้อยทุกห้าปี

มาตรา ๒๒ แผนแม่บทต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อยเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แนวคิดการบูรณาการสุขภาพกับสิ่งแวดล้อมในประเด็นอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ
(๒) เป้าหมายของการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ
(๓) การจัดทำมีกลไกและมาตรการที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเพื่อรองรับสิทธิที่จะหายใจ อากาศสะอาดของประชาชน รวมถึงการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องนำผลการประเมินผลกระทบทาง สุขภาพไปบังคับใช้ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) การกำหนดกลไกและมาตรการสำหรับการจัดการปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น กลุ่ม เปราะบาง พื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ เป็นต้น

(๕) การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมปัจจัยที่คุกคามการเข้าถึงสิทธิที่จะหายใจจากอากาศ สะอาด

(๖) การยกระดับมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ซึ่งรวมถึงดัชนีคุณภาพอากาศ ดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ และระบบติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศภาคประชาชน

(๗) การส่งเสริม และสนับสนุนให้ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา มีส่วนร่วมกับรัฐในการ จัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ

(๘) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพอากาศเพื่อนำมาจัดทำฐานข้อมูล และนำไปใช้ในการ สร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ

(๙) การกำหนดมาตรการและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์

(๑๐) การกำหนดมาตรการเกี่ยวกับหมอกควันพิษข้ามแดน

แผนแม่บทตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำเป็นสองระยะ คือ ระยะกลาง และระยะยาว
แผนแม่บทระยะยาว จัดทำขึ้นในรอบระยะเวลาทุกสิบปี เพื่อกำหนดเป้าหมายระยะสิบปี
แผนแม่บทระยะกลาง จัดทำขึ้นในรอบระยะเวลาทุกห้าปี เพื่อการดำเนินการให้เป็นรูปธรรม
และบรรลุเป้าหมายตามที่แผนแม่บทระยะยาวกำหนด และเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการกำกับดูแล
การจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ

ให้มีการประเมินผลและทบทวนแผนแม่บทระยะยาว ภายในระยะเวลาหกเดือนก่อนครบรอบ
ระยะเวลาสิบปี และให้จัดทำร่างแผนแม่บทระยะยาวฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จก่อนแผนแม่บทระยะยาวฉบับเดิมจะ
สิ้นสุดลง

กรณีมีเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจจัดทำแผนแม่บทฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จก่อนแผนแม่บทฉบับเดิมจะ
สิ้นสุดลง ให้ใช้แผนแม่บทระยะยาวฉบับเดิมไปพลางก่อน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๒๓ แผนแม่บทตามมาตรา ๒๑ ที่คณะกรรมการร่วมให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ผู้กพัน
หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่ต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการกำกับ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วมมีหน้าที่จัดทำ
แผนปฏิบัติการเพื่อกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการในแต่ละปี ที่สอดคล้องกับ
แผนแม่บท

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการร่วมนโยบายอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการร่วมนโยบายอากาศสะอาด
เพื่อสุขภาพ” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ
 - (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ
 - (๔) ผู้ได้รับเลือกเป็นตัวแทนจากภาคประชาสังคม เป็นรองประธานกรรมการ จำนวน ๒ คน
 - (๕) ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๕ คน ที่มีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์
เกี่ยวกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพหรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง
 - (๖) ผู้แทนจากภาคประชาสังคม จำนวน ๕ คน ที่เลือกตั้งจากผู้ที่มีประสบการณ์หรือผลงานเป็น
ที่ประจักษ์เกี่ยวกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพหรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ผู้แทนจากภาคประชาสังคมตาม (๔) และ (๖) อย่างน้อยสี่คน จะต้องไม่มีส่วนในการ
ก่อให้เกิดหมอกควันพิษ

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตัวแทนจากภาคประชาสังคมตาม (๔) และผู้แทนจากภาคประชาสังคมตาม (๖) ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะกรรมการร่วมกำหนด

ให้ประธานคณะกรรมการกำกับ เป็นเลขานุการคณะกรรมการร่วม และผู้อำนวยการองค์การอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการร่วม

มาตรา ๒๖ กรรมการผู้แทนจากภาคประชาสังคมตามมาตรา ๒๕ (๔) และ (๖) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับการเสนอชื่อ
- (๓) ไม่มีประวัติเสื่อมเสีย ทุจริต ประพฤติมิชอบ และมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๖) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

มาตรา ๒๗ ให้กรรมการมาตรา ๒๕ มีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการคนใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการคนเดิมให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการใหม่เป็นการล่วงหน้าก่อนที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๒๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๗ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖

เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่โดยให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งปีจะไม่ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการร่วมขึ้นใหม่แทนก็ได้

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามวาระสอง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการร่วม มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนแม่บทเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

(๒) พิจารณาผลการประเมินการปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บทที่คณะกรรมการกำกับเสนอ และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ

(๓) พิจารณาและให้ความเห็นชอบมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ซึ่งรวมถึงดัชนีคุณภาพอากาศและดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด

(๔) กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองรักษาความสมดุลและยั่งยืน ระหว่างสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และเศรษฐกิจ

(๕) ติดตามประเมินผลการดำเนินมาตรการทางกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณภาพของอากาศเพื่อสุขภาพ แล้วรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีทุกหนึ่งปี หรือเมื่อมีสถานการณ์หมอกควันพิษซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในวงกว้าง

(๖) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพและแก้ไขปัญหการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพอากาศต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงขอตั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการมีอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๗) เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องการบริหารและการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๘) ควบคุมการดำเนินงานของคณะกรรมการกำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

(๙) สนับสนุน ส่งเสริม และสร้างเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาสุขภาพจากหมอกควันพิษและความจำเป็นของการเข้าถึงอากาศสะอาด รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควันพิษอย่างมีนัยสำคัญ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการร่วม หรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการร่วมมอบหมายมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์การส่งเสริมและรักษาอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ให้คณะกรรมการกำกับโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วมมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการกำหนดดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญว่าอากาศมีมลสารปะปนอยู่หลายชนิด และมลสารแต่ละชนิดส่งผลกระทบต่อสุขภาพที่แตกต่างกัน

ดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีชี้วัดคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพตามวรรคหนึ่งนั้น ต้องเป็นไปมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน คำนึงถึงสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาดและสุขภาพของประชาชนเป็นสำคัญ รวมถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ อาจกำหนดให้แตกต่างตามสภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ และการใช้ประโยชน์ โดยต้องเปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน รวมทั้งต้องเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้ประชาชนเข้าถึงโดยง่าย

ให้คณะกรรมการร่วมมีหน้าที่ในการทบทวนดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ ตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ อย่างน้อยทุกสามปี โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการร่วมมีอำนาจกำหนดดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพที่มีค่ามาตรฐานสูงกว่าดัชนีคุณภาพอากาศ และดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพสำหรับในเขตพื้นที่เฉพาะ หรือเขตพื้นที่ที่มีกลุ่มเปราะบางอยู่อาศัย

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ ให้คณะกรรมการร่วมออกมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชนติดตั้งระบบติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศ เพื่อสุขภาพ

มาตรา ๓๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพในพื้นที่ความรับผิดชอบของตน เสนอต่อคณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดเป็นประจำทุกปี และให้คณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้คณะกรรมการกำกับ เพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของข้อมูลคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพในระดับประเทศต่อไป

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบในการรวบรวมข้อมูลคุณภาพอากาศตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วม

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการกำกับนำข้อมูลคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพที่ได้รับตามมาตรา ๓๔ นั้น มากำหนดแนวทางในการกำกับติดตามให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามนโยบาย และแผนแม่บท

หมวด ๔

การกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีก ๑๓ คน ซึ่งสรรหาและแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และเป็นผู้ที่มีผลงานหรือ เคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญ ด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งแวดล้อมสุขภาพ ด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสุขภาพ ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสุขภาพ ด้านบริหารจัดการภาครัฐเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสุขภาพ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

ให้คณะกรรมการกำกับประกอบไปด้วยคณะกรรมการสองประเภท ได้แก่ คณะกรรมการอิสระ และคณะกรรมการซึ่งปฏิบัติงานประจำ โดยให้คณะกรรมการซึ่งปฏิบัติงานประจำมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าสองในสามของคณะกรรมการทั้งหมด

ให้ผู้อำนวยการองค์การอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการกำกับ

หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไป ตามที่คณะกรรมการร่วมประกาศกำหนด

ให้กรรมการตามวรรคหนึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปีนับแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม การลงมติ รวมทั้งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการร่วมกำหนด ทั้งนี้ ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมและลงความเห็น

มาตรา ๓๗ กรรมการกำกับตามมาตรา ๓๖ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่มีประวัติเสื่อมเสีย ทุจริต ประพฤติมิชอบ และมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถหรือ

คนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๙) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๐) ไม่เป็นผู้บริหารหน่วยงานของรัฐ

(๑๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

กรรมการซึ่งปฏิบัติงานประจำต้องสามารถทำงานได้เต็มเวลา

มาตรา ๓๘ คณะกรรมการกำกับ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บท

(๒) กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม เร่งรัด สนับสนุน และให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการทั้งหลายที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐ ในการดำเนินการตามนโยบาย และแผนแม่บท และรายงานให้คณะกรรมการร่วมทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ

(๓) ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน

(๔) กำกับติดตามให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเก็บข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษเพื่อสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

(๕) เสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ แล้วแต่กรณี หากหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) สนับสนุน และส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาด และการเข้าถึงสิทธิดังกล่าวให้กับภาคประชาชนทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง

(๗) กำหนดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๘) กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ซึ่งรวมถึงดัชนีคุณภาพอากาศและดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ และเสนอต่อคณะกรรมการร่วมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๙) กำหนดระดับการแจ้งเตือน กรณีที่พบว่าคุณภาพอากาศมีค่าต่ำกว่าดัชนีคุณภาพอากาศหรือดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ

(๑๐) ประกาศกำหนดกฎหมายลำดับรองซึ่งกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการกำกับตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการกำกับ หรือคณะกรรมการที่ คณะกรรมการกำกับมอบหมายมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือ วัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

ส่วนที่ ๒

องค์การอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๔๐ ให้จัดตั้งองค์การอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพเป็นนิติบุคคล เรียกโดยย่อว่า “อ.อ.ส.ส.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Clean Air for Health Organization” เรียกโดยย่อว่า “CAHO” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแล ติดตาม และดำเนินการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการที่ เชื่อมโยงมิติสุขภาพกับสิ่งแวดล้อม มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ อยู่ในกำกับของคณะกรรมการกำกับ และสำนักนายกรัฐมนตรี

กิจการขององค์การไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่า ด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้าง ขององค์การต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว

มาตรา ๔๑ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔๐ ให้องค์การมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินงานตามนโยบายและแผนแม่บท

(๒) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการทั้งหลายที่มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการกำกับในการ พิจารณากำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และเร่งรัด ตลอดจนจรรยาบรรณข้อมูลการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ประสานงานกับคณะกรรมการทั้งหลายที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อ สุขภาพ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐ ในการสนับสนุน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อ สุขภาพแบบบูรณาการ

(๔) รวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลการปล่อยและการเคลื่อนย้ายสารมลพิษจาก แหล่งกำเนิดหมอกควันพิษจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการกำกับพิจารณา

(๕) บริหารจัดการกองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๖) วิเคราะห์และกำหนดเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ อากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๓) ส่งเสริมการวิจัย สนับสนุนข้อมูล และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๘) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการกำกับ และ คณะกรรมการกองทุน

มาตรา ๔๒ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๑ ให้องค์การมีอำนาจทำกิจการ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักรเพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินกิจการขององค์การ

(๓) เข้าร่วมทุนกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ขององค์การ

(๔) เรียกเก็บเงินบำรุงกองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนอื่นใดในการให้บริการของคณะกรรมการกองทุน

(๕) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

มาตรา ๔๓ รายได้ขององค์การ ประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นขององค์การ

(๔) รายได้จากการดำเนินกิจการขององค์การ

(๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)

มาตรา ๔๔ บรรดารายได้ขององค์การตามมาตรา ๔๓ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่ง ภาระวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ทรัพย์สินขององค์การไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยกอายุความขึ้น เป็นข้อต่อสู้สำนักงานในเรื่องทรัพย์สินขององค์การมิได้

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานได้มาโดยมีผู้บริจาคให้หรือได้มาโดยการซื้อหรือ แลกเปลี่ยนจากรายได้ตามมาตรา ๔๓ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ขององค์การ ให้เป็นกรรมสิทธิ์ขององค์การ

มาตรา ๔๕ ให้องค์การมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง และรองผู้อำนวยการตามจำนวนที่คณะกรรมการ กำกับกำหนด

คณะกรรมการกำกับเป็นผู้มีอำนาจสรรหา แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ รวมทั้งเป็น ผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ

การสรรหาผู้อำนวยการ และการกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของ ผู้อำนวยการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

มาตรา ๔๖ ในการแต่งตั้งผู้อำนวยการต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุต้องแต่งตั้งผู้อำนวยการ และหากมีเหตุผลจำเป็นให้คณะกรรมการกำกับขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินหกสิบวัน หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการกำกับรายงานผลให้คณะกรรมการร่วมเพื่อพิจารณา

มาตรา ๔๗ ผู้อำนวยการต้องมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการขององค์การตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ขององค์การ รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การได้เต็มเวลา
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๘) ไม่เป็นผู้บริหารหน่วยงานของรัฐ
- (๙) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ
- (๑๐) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์การ หรือในกิจการที่เป็นการแข่งขันกับกิจการขององค์การ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๔๘ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๔๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกำกับกับผู้อำนวยการ
- (๔) คณะกรรมการกำกับให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับการเป็นผู้อำนวยการ

มติของคณะกรรมการกำกับให้ออกจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่โดยไม่นับรวมตำแหน่งผู้อำนวยการ

การขาดคุณสมบัติเพราะมีอายุเกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามกำหนดเวลาในสัญญาจ้าง

มาตรา ๕๐ ให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การให้เป็นไปตามกฎหมายวัตถุประสงค์ขององค์การ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการร่วม และคณะกรรมการกำกับ และเป็นผู้บังคับบัญชาผู้ปฏิบัติงานขององค์การทุกตำแหน่ง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการกำกับในการบริหารกิจการขององค์การ

มาตรา ๕๑ ผู้อำนวยการมีอำนาจ

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ นโยบาย และมติที่คณะกรรมการร่วม และคณะกรรมการกำกับกำหนด

(๓) เป็นผู้แทนและมีอำนาจกระทำการแทนกองทุน

มาตรา ๕๒ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนขององค์การ เพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการร่วม และคณะกรรมการกำกับกำหนด

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรือผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการที่มีอาวุโสตามลำดับรักษาการแทน ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการกำกับแต่งตั้งกรรมการหรือผู้ปฏิบัติงานขององค์การคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน

ให้ผู้รักษาการแทนตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการ

ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นแต่งตั้งให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างไร ให้ผู้รักษาการแทนเป็นกรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการด้วย แล้วแต่กรณี

หมวด ๕
การจัดการร่วมอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ ๑
การจัดการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัด

มาตรา ๕๔ ให้แต่ละจังหวัด มีคณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัด องค์ประกอบ และวิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับกำหนด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชนหรือภาคประชาชน มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีภูมิสำเนาในเขตพื้นที่การจักร่วมนั้นไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดทั้งหมด

มาตรา ๕๕ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม และการลงมติ รวมทั้งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตามมาตรา ๕๔ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับ

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมและลงความเห็น

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่กรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดตามมาตรา ๕๔ พ้นจากตำแหน่ง ให้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่างให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดนั้นพ้นจากตำแหน่ง และในระหว่างที่ยังไม่ได้กรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดประกอบด้วยกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๕๗ กรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

มาตรา ๕๘ คณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในจังหวัด เสนอคณะกรรมการกำกับ เพื่อให้ความเห็นชอบ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การกำกับติดตามหน่วยงานของรัฐ ในการดำเนินการป้องกัน แก้ไข

และรักษาเยียวยา เพื่อให้ได้มาซึ่งอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตจังหวัด ทั้งนี้ ภายใต้กรอบและแนวทางที่ คณะกรรมการกำกับกำหนด

(๓) พิจารณาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการกำกับเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคุณภาพทางอากาศเพื่อสุขภาพ และการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตจังหวัด

(๔) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายหรือดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๕) ส่งเสริมและรณรงค์การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการจัดการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ในเขตจังหวัด

(๖) ควบคุมและกำกับดูแลให้มีระบบติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศในแต่ละจังหวัด และสนับสนุนให้มีระบบติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศภาคประชาชน

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการร่วม หรือคณะกรรมการกำกับมอบหมาย

มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัด กำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ในการจัดการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตจังหวัด ตลอดจนติดตามตรวจสอบปัญหาคุณภาพอากาศในเขตจังหวัดอย่างต่อเนื่อง และต้องรายงานให้คณะกรรมการกำกับทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ส่วนที่ ๒

การจัดการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับท้องถิ่น

มาตรา ๖๐ เพื่อให้บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะหายใจอากาศเพื่อสุขภาพตามหมวด ๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ โดยต้องคำนึงถึงการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพทางอากาศ รวมทั้งการรักษาเยียวยาด้านสุขภาพให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากปัญหาคุณภาพทางอากาศที่อาจเกิดขึ้น

ให้คณะกรรมการกำกับ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการร่วม ประกาศกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร เครื่องมือ และองค์ความรู้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพร่วมกับภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิที่จะหายใจอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๖๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและการกำกับดูแลคุณภาพอากาศ และการรักษาเยียวยาสุขภาพของประชาชน ให้ความร่วมมือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการร่วม

ในกรณีที่ยังคงการปกครองส่วนท้องถิ่นใด เห็นควรดำเนินการใดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและการกำกับดูแลคุณภาพอากาศ และการรักษาเยียวยาสุขภาพของประชาชน ให้กระทำเป็นข้อตกลงร่วมกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

มาตรา ๖๒ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่แจ้งเตือนประชาชน หากปรากฏผลในระบบติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบว่ามีคุณภาพอากาศต่ำกว่าดัชนีคุณภาพอากาศหรือดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพ และรายงานให้คณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพระดับจังหวัด ทราบ

ให้คณะกรรมการกำกับเป็นผู้กำหนดระดับการแจ้งเตือนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๓ ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดถ้าขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับตามกฎกระทรวงนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องใดขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการร่วมและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๓

การจัดร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตพื้นที่เฉพาะ

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่พื้นที่ใดมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพทางอากาศสะอาดที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการร่วมมีอำนาจตราพระราชกฤษฎีกา เพื่อกำหนดเป็นเขตพื้นที่เฉพาะในการจัดร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ และแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตพื้นที่เฉพาะ เพื่อแก้ไขปัญหาเป็นการชั่วคราว จนกว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไขเสร็จสิ้น

ให้คณะกรรมการร่วมพิจารณาทบทวนเขตพื้นที่เฉพาะตามวรรคหนึ่งทุกหนึ่งปี หากเห็นว่าเขตพื้นที่เฉพาะเปลี่ยนแปลงไป ให้ยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงประกาศหรือกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันแก้ไข หรือฟื้นฟูในเขตพื้นที่เฉพาะนั้นให้เหมาะสมได้

องค์กรเอกชนหรือองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หรือภาคประชาสังคม มีสิทธิเสนอแนะให้คณะกรรมการร่วมกำหนดเขตพื้นที่เฉพาะตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๖๕ การพิจารณาว่าพื้นที่ใดมีหมอกควันพิษที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และสิ่งแวดล้อม ให้พิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

(๑) เขตพื้นที้นั้นมีค่าดัชนีคุณภาพอากาศ หรือดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพเฉลี่ยตลอดปี ไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด

(๒) เขตพื้นที่นั้นมีความดัชนีคุณภาพอากาศ หรือดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพสูงถึงขั้นวิกฤต ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด

(๓) เขตพื้นที่นั้นมีผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเปราะบาง และเป็นโรคระบบทางเดินหายใจอันเนื่องมาจาก หมอกควันพิษเกินจำนวนขั้นต่ำตามที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด

มาตรา ๖๖ องค์ประกอบ และวิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตพื้นที่เฉพาะให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับกำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยตัวแทนจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชนหรือภาคประชาชน มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีภูมิสำเนาใน เขตพื้นที่การจัดร่วมนั้นไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนคณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพใน เขตพื้นที่เฉพาะทั้งหมด

มาตรา ๖๗ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม และการลง มติ รวมทั้งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตามมาตรา ๖๔ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการ กำกับ

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง กรรมการผู้นั้นไม่มี สิทธิเข้าประชุมและลงความเห็น

มาตรา ๖๘ ให้คณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตพื้นที่เฉพาะ มีหน้าที่ และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบต่อสุขภาพในเขตพื้นที่เฉพาะ
 - (๒) ห้ามมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปหรืออนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปในเขตพื้นที่เฉพาะ
 - (๓) กำหนดกิจกรรมที่ต้องกระทำหรือห้ามมิให้กระทำกิจกรรมใดๆ หรือกำหนดมาตรการเพื่อ แก้ไขและป้องกันปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบต่อสุขภาพ ไม่ให้เกิดการแพร่กระจายไปยังบริเวณอื่น
 - (๔) กำหนดมาตรการฟื้นฟูทั้งระหว่างและภายหลังการเกิดปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบ ต่อ สุขภาพ
 - (๕) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบต่อสุขภาพในเขต พื้นที่เฉพาะ
 - (๖) ดำเนินการใดๆ ที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบต่อสุขภาพ การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบต่อสุขภาพในเขต พื้นที่เฉพาะตาม (๕) ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการกำกับกำหนด
- ภายในเขตพื้นที่เฉพาะ เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจสั่งให้บุคคลผู้ก่อปัญหาคุณภาพอากาศที่ กระทบต่อสุขภาพ ระงับการกระทำหรือให้ระทำการใดๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ลด ขจัดมลพิษและ ฟื้นฟูคุณภาพอากาศในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการร่วมด้านอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพในเขตพื้นที่เฉพาะ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบต่อสุขภาพในเขตพื้นที่เฉพาะ หากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร ให้รายงานต่อคณะกรรมการกำกับเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการ หรือสั่งการเพิ่มเติมต่อไป

หมวด ๖

เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

ส่วนที่ ๑

กองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๗๐ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ” ใน อ.อ.ส.ส. เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเพื่อการช่วยเหลือ การอุดหนุน การพัฒนา การส่งเสริม การสนับสนุน การคุ้มครอง การบำบัด การฟื้นฟู การป้องกัน หรือการจัดการปัญหาเกี่ยวกับ หมอกควันพิษและ สุขภาพแบบบูรณาการ ตลอดจนการบริหารจัดการสำนักงาน และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพตามพระราชบัญญัตินี้ โดยประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
 - (๒) เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บตามมาตรา ๗๒
 - (๓) เงินค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษที่จัดเก็บตามมาตรา ๙๔
 - (๔) เงินที่ได้รับจากเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด
 - (๕) เงินที่ได้รับจากค่าปรับ เงินค่าสินไหมทดแทน หรือเงินค่าเสียหายที่ได้รับจากการฟ้องร้องดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ที่กำหนดให้ส่งเข้าเป็นเงินกองทุน
 - (๖) เงินอื่นใดที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้นำส่งเข้าเป็นเงินกองทุน
 - (๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็น
 - (๘) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะคิดค่าตอบแทนหรือไม่
 - (๙) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการของกองทุน
 - (๑๐) เงินจากดอกผลและประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน
 - (๑๑) เงินอื่นใดที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- ให้ อ.อ.ส.ส. เก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนและดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้
- เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นของ อ.อ.ส.ส. เพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๗๑ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นค่าใช้จ่ายในมาตรการเพื่อป้องกัน ฝ้าระวัง ดูแล และรักษาสภาพอากาศที่ดีต่อสุขภาพอย่างยั่งยืน

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการบำบัด บรรเทา ขจัด และจัดการหมอกควันพิษ

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูและเยียวยาสภาพอากาศและผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวม

(๔) เป็นค่าใช้จ่ายช่วยเหลือ อุดหนุน สนับสนุน หรือส่งเสริมชุมชน หรือกลุ่มเปราะบางในการมีส่วนร่วมกับการป้องกัน ฝ้าระวัง และจัดการปัญหาหมอกควันพิษ

(๕) เป็นค่าชดเชยและเยียวยาความเสียหายพิเศษแก่บุคคล กลุ่มเปราะบาง ชุมชน หรือองค์กรที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันพิษ ในกรณีที่ไม่ได้รับการชดเชยหรือการเยียวยาจากผู้ที่ทำหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย

(๖) เป็นค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง และดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ รวมถึงการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายในคดีที่เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมถึงการบังคับคดีจนเสร็จสิ้นกระบวนการ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อดำเนินคดีดังกล่าว

(๗) เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาวิจัย รวมถึงช่วยเหลือ อุดหนุนการดำเนินการศึกษาวิจัย หรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๘) เป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือ อุดหนุน สนับสนุน และส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมเกี่ยวกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๙) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับมาตรการและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือที่ได้ประกาศเพิ่มเติมภายหลัง

(๑๐) เป็นเงินหมุนเวียน เงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนสำหรับการลงทุนและดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศในการป้องกัน แก้ไข จัดการปัญหาเกี่ยวกับหมอกควันพิษ และปัญหาสุขภาพอนามัยอันเกิดจากหมอกควันพิษ

(๑๑) เป็นค่าใช้จ่ายในการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อการส่งเสริม สนับสนุน เรียกร้องให้ประเทศในภูมิภาคอาเซียน และนานาประเทศร่วมกันจัดการปัญหาหมอกควันพิษข้ามแดนอย่างยั่งยืน รวมถึงการเข้าร่วมประชุมในเวทีระหว่างประเทศเพื่อก่อให้เกิดความตกลงหรือตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับประเด็นหมอกควันพิษและอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ ตลอดจนการผลักดันให้เกิดการใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑๒) เป็นเงินกู้ยืมแก่โครงการ หรือกิจกรรมควบคุมหรือลดการปล่อยหมอกควันพิษเพื่อสุขภาพที่เสนอโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน

(๑๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือ อุดหนุน หรือสนับสนุน เกี่ยวกับการประกันความเสียหาย หรือการประกันภัยความเสียหายเกี่ยวกับประเด็นหมอกควันพิษและอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๑๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการโฆษณา การเผยแพร่ข้อมูล และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพอันเนื่องจากปัญหาหมอกควันพิษ

(๑๕) เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน และเบี้ยประชุมสำหรับกรรมการอนุกรรมการ ที่ปรึกษา และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๖) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเรียกเก็บเงิน หรือค่าจ้าง ค่าบริการในการเรียกเก็บเงินบำรุงกองทุน ค่าธรรมเนียม หรือเงินอื่นใดที่ต้องนำส่งเข้ากองทุน

(๑๗) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

(๑๘) เป็นเงินอุดหนุนการบริหารงานของ อ.อ.ส.ส. ตามที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

(๑๙) เป็นเงินอุดหนุนหรือค่าใช้จ่ายในกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรเงินในแต่ละบัญชี รวมทั้งสัดส่วน ความจำเป็น ลำดับก่อนหลังของการใช้จ่ายเงินเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ตามรายการ (๑) ถึง (๑๙) ของวรรคแรกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๗๒ ให้กองทุนมีอำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดหมอกควันพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพในอัตราร้อยละสิบของภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดหมอกควันพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพนั้น

อัตราเงินบำรุงกองทุนตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกำกับมีอำนาจออกประกาศลดลงได้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ

การประกาศอัตราเงินบำรุงกองทุนตามวรรคสอง จะต้องประกาศเป็นการล่วงหน้าภายในวันที่ ๑ ธันวาคมของทุกปี และให้มีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ มกราคมของปีถัดไป

ในการคำนวณเงินบำรุงกองทุนตามอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่ง หากมีเศษของหนึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง

มาตรา ๗๓ สินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดหมอกควันพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ตามมาตรา ๗๒ วรรคแรก ได้แก่

(๑) สินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

(๒) สินค้าแบตเตอรี่

(๓) สินค้ารถยนต์

(๔) สินค้ารถจักรยานยนต์

(๕) สินค้าเรือ

(๖) ผลิตภัณฑ์เครื่องหอม

(๗) หินอ่อนและหินแกรนิต

(๘) สินค้าสารทำลายชั้นบรรยากาศ

(๙) สินค้าสุรา

(๑๐) สินค้ายาสูบ

(๑๑) ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นเครื่องดื่มที่มีลักษณะผง เกล็ด หรือเครื่องดื่มเข้มข้นที่มีส่วนผสมของ

น้ำตาล

(๑๒) กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(๑๓) กิจกรรมที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐ

(๑๔) สินค้าหรือบริการอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตที่ประกาศกำหนดโดย

พระราชกฤษฎีกา

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ เกี่ยวกับชนิดหรือลักษณะของสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดหมอกควันพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับ

ในกรณีที่สินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดหมอกควันพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพตามวรรคหนึ่ง ได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิต หรือไม่อยู่ในบังคับภาษีสรรพสามิต ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ พิษวิทยาหรือกักกรมสรรพสามิตเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดประเภทสินค้าตามพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต เรียกเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าดังกล่าวเพิ่มเติมโดยเร็ว

มาตรา ๗๔ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บและส่งเงินบำรุงกองทุน

(๑) ให้กรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรเป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินบำรุงกองทุน เพื่อนำส่งเป็นรายได้ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

(๒) เงินบำรุงกองทุนให้ถือเป็นภาษี แต่ไม่ให้นำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าของภาษี

มาตรา ๗๕ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดหมอกควันพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนตามอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๗๒ พร้อมกับการชำระภาษีตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดหมอกควันพิษและส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้รับการยกเว้นหรือคืนภาษี ให้ได้รับการยกเว้นหรือคืนเงินบำรุงกองทุนด้วย ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ส่งเงินบำรุงกองทุนหรือส่งภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง นอกจากจะมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่ส่งหรือส่งภายหลัง

ระยะเวลาที่กำหนดหรือจำนวนเงินที่ส่งขาดไป แล้วแต่กรณี นับแต่วันครบกำหนดส่งจนถึงวันที่ส่งเงินบำรุงกองทุน แต่เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนเงินบำรุงกองทุนและให้ถือว่าเงินเพิ่มนี้เป็นเงินบำรุงกองทุนด้วย

ในการคำนวณระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

อัตราเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ มีอำนาจออกประกาศให้ลดลงได้ตามสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ” จำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกำกับ ประกอบด้วยผู้มีความรู้ความชำนาญด้านเศรษฐศาสตร์การคลัง ด้านกฎหมายการคลังหรือกฎหมายมหาชนหรือองบประมาณ และด้านการบัญชีอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และให้รองผู้อำนวยการ อ.อ.ส.ส. คนหนึ่งเป็นเลขานุการ และให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของกองทุนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

มาตรา ๗๙ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม และการลงมติ รวมทั้งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๘ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับ

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมและลงความเห็น

มาตรา ๘๐ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๐ อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบายการบริหารงาน การควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของกองทุน

(๒) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุนร่วมกับคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ โดยแผนใช้จ่ายเงินกองทุนจะต้องสอดคล้องกับนโยบาย แผนงาน และแผนยุทธศาสตร์ประจำปีเกี่ยวกับการบริหารจัดการเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดที่คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการประกาศกำหนดตามมาตรา ๗๓

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรมในด้านต่าง ๆ

(๔) ระดมการจัดหาทุน

(๕) ควบคุมดูแลการดำเนินงานและการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนออกระเบียบหรือข้อบังคับของกองทุนในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงานกองทุน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(ข) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้จัดการ และหลักเกณฑ์การสรรหาผู้จัดการ

(ค) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกองทุน

(ง) กำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกองทุน

(จ) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกองทุน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้าง

(ฉ) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของกองทุน รวมทั้งการบัญชี และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(ช) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกองทุน

(ซ) ขอบเขตอำนาจหน้าที่และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

(๖) เสนอรายงานประจำปีและความเห็นต่อคณะกรรมการกำกับและคณะกรรมการร่วมเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๗) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมายก็ได้

มาตรา ๘๑ ให้ผู้อำนวยการ อ.อ.ส.ส. เป็นผู้แทนกองทุนในการดำเนินการต่าง ๆ ของกองทุน และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามกฎหมายและวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการของกองทุน รวมทั้งเสนอเป้าหมาย แผนงาน โครงการ แผนการดำเนินงานประจำปีของกองทุน และแผนการเงินและงบประมาณประจำปีต่อคณะกรรมการกองทุน

(๓) จัดทำรายงานและการบัญชีของกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

(๔) ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

มาตรา ๘๒ การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามหลักสากลตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๘๓ กองทุนต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของกองทุน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการกองทุนทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีเจ้าหน้าที่ของกองทุนทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในและให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๘๔ ให้กองทุนจัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุล และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ

เพื่อการนี้ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของกองทุน ผู้ตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของกองทุน และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของกองทุนเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๘๕ ให้กองทุนทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อพิจารณาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งงบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี

ส่วนที่ ๒

การบริหารเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๘๖ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด ได้แก่ เครื่องมือหรือมาตรการเพื่อสร้าง และเพิ่มหรือลดแรงจูงใจ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดหมอกควันพิษ หรือส่งเสริมให้มีอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงเครื่องมือหรือมาตรการดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีอากรสำหรับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ
- (๒) เงินบำรุงกองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ
- (๓) ค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษ
- (๔) ระบบฝากไว้ได้คืน
- (๕) การกำหนดและโอนสิทธิในการปล่อยหมอกควันพิษ
- (๖) การประกันความเสี่ยงในความเสี่ยงต่อระบบนิเวศที่ทำให้คุณภาพอากาศด้อยลง
- (๗) มาตรการอุดหนุน สนับสนุน หรือส่งเสริมบุคคลหรือกิจกรรมสำหรับอากาศสะอาดเพื่อ

สุขภาพ

(๘) เครื่องมือหรือมาตรการอื่นที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของ คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ

มาตรา ๘๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและ มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด” คณะหนึ่ง จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งแต่งตั้งโดย คณะกรรมการ กำกับ ประกอบด้วย ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐศาสตร์การเงินการ คลัง ด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และให้ผู้จัดการกองทุนอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๘๘ คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม และการลง มติ รวมทั้งการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตามมาตรา ๘๗ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยคณะกรรมการ กำกับ

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรง กรรมการผู้นั้นไม่มี สิทธิเข้าประชุมและลงความเห็น

มาตรา ๘๙ คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการตามมาตรา ๘๗ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และแผนยุทธศาสตร์ประจำปีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดแบบบูรณาการ ร่วมกับคณะกรรมการกองทุน

(๒) เสนอแนะนโยบายและให้ความเห็นแก่คณะกรรมการกำกับเพื่อประกาศกำหนดเครื่องมือ และมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดเพิ่มเติม

(๓) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ ประเภท ชนิด ลักษณะสินค้าหรือบริการ ที่ ต้องส่งเงินบำรุงกองทุน รวมถึงอัตราเงินบำรุงกองทุนที่ต้องนำส่งตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต เพื่อ นำเสนอคณะกรรมการกำกับประกาศกำหนดตามแต่กรณี

(๔) พิจารณากำหนดมาตรการภาษีเพื่ออากาศสะอาด หรือค่าธรรมเนียมการจัดการหมอก ควันพิษนำเสนอคณะกรรมการกำกับ และคณะกรรมการร่วมเพื่อขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีให้หน่วยงาน ราชการที่มีอำนาจประกาศกำหนดมาตรการภาษีหรือค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

(๕) พิจารณากำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษ กำหนดชนิด ประเภท ลักษณะ หลักเกณฑ์ของแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม รวมถึงสถานประกอบการ กิจกรรม บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม หรือกฎ ระเบียบ แนวทางปฏิบัติอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษ นำเสนอคณะกรรมการกำกับเพื่อการประกาศกำหนด กฎหมายลำดับรองให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

(๖) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ รายละเอียดการปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องมือ และมาตรการทางเศรษฐศาสตร์แต่ละประเภท

(๓) นำเสนอ ประชุมหารือร่วม หรือจัดทำบันทึกความเข้าใจกับคณะกรรมการกองทุน เพื่ออนุมัติการใช้จ่ายเงินสำหรับมาตรการและเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๔) ขอความร่วมมือ ประสานงาน ปรีกษาหารือ หรือเสนอแนะมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับภาษีอากรเพื่ออากาศสะอาด หรือค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษ กับกรมสรรพสามิต กรมสรรพากร กรมศุลกากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อการใช้เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการหมอกควันพิษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) ติดตาม ดูแล ประสานงาน สนับสนุน เร่งรัดการดำเนินการและประเมินผลเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดแบบบูรณาการ

(๑๐) พิจารณาออกประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับมาตรการหรือเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ตามส่วนนี้

(๑๑) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ บริหาร เครื่องมือและมาตรการ

(๑๒) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติตามที่คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและ มาตรการมอบหมาย

(๑๓) กระทำการอื่นใดที่คณะกรรมการกำกับ หรือคณะกรรมการร่วมมอบหมาย หรือตาม วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๐ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา และอนุกรรมการได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

มาตรา ๙๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับ มีอำนาจเชิญผู้แทนจากหน่วยงานหรือบุคคลใดทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความ คิดเห็นได้ รวมทั้งขอให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ก. ภาษีเพื่ออากาศสะอาดและเงินบำรุงกองทุน

มาตรา ๙๒ ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือ และ มาตรการติดต่อประสานงาน ปรีกษาหารือ ขอความร่วมมือ หรือเสนอแนะกระทรวง กรม ส่วนราชการ หรือ หน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรเพื่ออากาศสะอาดทุกประเภท ร่วมกันกำหนดแนวทางใน การใช้มาตรการทางภาษีอากรในการเพิ่ม หรือลด หรือยกเว้นภาษีอากรเพื่อส่งเสริมอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

ภาษีอากรเพื่ออากาศสะอาดตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ภาษีอากรทุกประเภทที่เรียกเก็บเพิ่มขึ้น ลดลง หรือยกเว้นให้แก่บุคคล คณะบุคคล สถานประกอบการ กิจกรรม หรือกิจกรรมใดๆ ตามกฎหมายนี้หรือ กฎหมายอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ

มาตรา ๙๓ ในกรณีที่การดำเนินการในมาตรา ๙๒ ไม่สามารถบรรลุผลภายในระยะเวลาสอง ไตรมาสติดต่อกัน ให้คณะกรรมการร่วมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำกับ และคณะกรรมการบริหาร เครื่องมือและมาตรการมีอำนาจนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากฎกระทรวง พระราชกฤษฎีกา หรือพระราชกำหนดเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีอากรเพื่ออากาศสะอาดได้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วย ภาษีอากรประเภทนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารเครื่องมือและมาตรการทาง เศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๙๔ เว้นแต่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการมี อำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการอื่นใดเพื่อให้การนำส่งเงินบำรุงกองทุนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดตาม พระราชบัญญัตินี้

ข. ค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษ

มาตรา ๙๕ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษมีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียม การจัดการหมอกควันพิษเพื่อเป็นเงินค่าบริการในการบำบัดหรือจัดการหมอกควันพิษ ที่เรียกเก็บจากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษ และให้หมายความรวมถึงเงินที่เรียกเก็บจากการใช้หรือได้รับ ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับการจัดการหมอกควันพิษที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้ได้รับอนุญาตจาก หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัดให้

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการและอัตราค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษตามวรรคหนึ่ง ให้ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามคำแนะนำของ คณะกรรมการกำกับ

มาตรา ๙๖ แหล่งกำเนิดหมอกควันพิษที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙๕ ได้แก่

- (๑) เครื่องยนต์ที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงในยานพาหนะทุกชนิด
- (๒) เครื่องจักรที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงในกระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรมรวมถึงโรงไฟฟ้า
- (๓) โครงการก่อสร้างและพัฒนาเมืองโดยภาครัฐ
- (๔) กิจกรรมทางการเกษตรรวมถึงการเผาในที่โล่งแจ้ง
- (๕) กิจกรรมก่อสร้างโดยภาคเอกชน
- (๖) กิจกรรมเหมืองแร่
- (๗) แหล่งกำเนิดหมอกควันพิษอื่นตามที่คณะกรรมการกำกับ ประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ลักษณะของแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด

มาตรา ๘๗ ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมโดยกฎกระทรวงตามมาตรา ๘๕ วรรคสองให้พิจารณาโดยคำนึงถึงต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการบำบัดหรือจัดการหมอกควันพิษในปีที่ล่วงมาแล้ว สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความสอดคล้องกับเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดอื่นๆ ด้วย โดยจะต้องอธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการที่ใช้เป็นฐานในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พร้อมกับการประกาศใช้อัตราค่าธรรมเนียมให้ประชาชนทราบในราชกิจจานุเบกษาด้วย

อัตราค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษที่กำหนดในวรรคหนึ่ง อาจกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละท้องที่ที่เกิดหมอกควันพิษ ตามสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมหรือปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องก็ได้

มาตรา ๘๘ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บและนำส่งเงินค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษให้หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายนี้และมีอำนาจหน้าที่เรียกเก็บเงินตามกฎหมายอื่น เป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษแทนกองทุน เพื่อนำส่งเป็นรายได้ของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ให้หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการจัดเก็บ เมื่อ อ.อ.ส.ส. ได้รับเงินค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บจนครบถ้วนแล้ว

ในกรณีที่หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษตามวรรคหนึ่งไม่ดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว ให้ถือว่ากระทำการโดยจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ผู้ที่มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษไม่เสียค่าธรรมเนียมหรือเสียค่าธรรมเนียมภายหลังระยะเวลาที่กำหนด หรือเสียค่าธรรมเนียมไม่ครบตามจำนวนที่ต้องเสีย นอกจากมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ไม่เสียหรือเสียภายหลังระยะเวลาที่กำหนดหรือจำนวนเงินที่เสียขาดไป แล้วแต่กรณี นับแต่วันครบกำหนดจนถึงวันที่ชำระค่าธรรมเนียม แต่เงินเพิ่มที่คำนวณได้มิให้เกินจำนวนเงินค่าธรรมเนียม และให้ถือว่าเงินเพิ่มนี้เป็นเงินค่าธรรมเนียมด้วย

ในการคำนวณระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

อัตราเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ มีอำนาจออกประกาศให้ลดลงได้ตามสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ค. ระบบฝากไว้ได้คืน

มาตรา ๑๐๐ คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการสำหรับการเรียกเก็บเงินเพิ่มเมื่อรับโอนสินค้า เพื่อปฏิบัติตามระบบฝากไว้ได้คืนตามพระราชบัญญัตินี้

ระบบฝากไว้ได้คืน (deposit-refund measure) ได้แก่ มาตรการในการเรียกเก็บเงินเพิ่ม (surcharge) จากผู้รับโอนสินค้าใดๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออากาศสะอาดเพื่อสุขภาพตามชนิด ประเภท ลักษณะของสินค้า และอัตราเงินเพิ่มที่เรียกเก็บที่ประกาศกำหนด และการได้รับคืนเงินเมื่อนำสินค้านั้นๆ มาคืนหรือนำไปกำจัดตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระบบฝากไว้ได้คืน ให้คณะกรรมการกำกับ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการ มีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานหรือส่วนราชการ ที่มีอำนาจในการกำกับดูแลการโอนสินค้าชนิด ประเภท หรือลักษณะที่ต้องถูกเรียกเก็บเงินเพิ่มตามมาตรา ๑๐๐ มีอำนาจเรียกเก็บเงินเพิ่มเมื่อมีการโอนสินค้าและคืนเงินที่เรียกเก็บแก่ผู้นำสินค้าที่กำหนดมาคืนตามที่ประกาศ กำหนด หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ระบบฝากไว้ได้คืนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ให้หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดเก็บเงินเพิ่มและคืนเงินสำหรับระบบฝากไว้ได้คืน ตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการจัดเก็บและคืนเงิน เมื่อ อ.ส.ส. ได้รับรายงานผลการจัดเก็บเงิน เพิ่ม การเก็บรักษาเงิน และการคืนเงิน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

ง. การกำหนดสิทธิและการโอนสิทธิในการปล่อยหมอกควันพิษ

มาตรา ๑๐๒ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมในการใช้ประโยชน์จากอากาศสะอาด และการจำกัดปริมาณหมอกควันพิษในราชอาณาจักร ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการมีอำนาจพิจารณากำหนดให้นำระบบการกำหนดสิทธิและการโอนสิทธิ ในการปล่อยหมอกควันพิษมาใช้ทั่วราชอาณาจักร หรือท้องที่ ๆ กำหนดก็ได้

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับระบบการกำหนดสิทธิและการโอนสิทธิในการปล่อย หมอกควันพิษตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำกับประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๓ เพื่อให้การนำระบบการกำหนดสิทธิและการโอนสิทธิในการปล่อยหมอก ควันพิษบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๐๒ ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหาร เครื่องมือและมาตรการมีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจกรรม อันเป็นแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษ ดำเนินการใด ๆ กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควัน พิษในการนำระบบการกำหนดสิทธิและการโอนสิทธิในการปล่อยหมอกควันพิษมาใช้

ให้หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีหน้าที่ดำเนินการตามระบบการกำหนดสถิติและการโอนสถิติในการปล่อยหมอกควันพิษตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในการดำเนินการตามอัตราที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

จ. การประกันความเสียหาย

มาตรา ๑๐๔ ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการมีอำนาจกำหนดให้มีการประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ชีวิต หรือทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมใดๆ ที่มีความเสี่ยงเป็นแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่กิจกรรมที่มีความเสี่ยงเป็นแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ชีวิต หรือทรัพย์สิน และได้มีการทำประกันไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับประกันจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ได้รับความเสียหาย หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐเข้าช่วยเหลือ เคลื่อนย้าย บำบัด บรรเทา หรือจัดความเสียหายที่เกิดขึ้น

จำนวนค่าเสียหายเบื้องต้น การเก็บรักษาค่าเสียหายเบื้องต้น และการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการกองทุน

ค่าเสียหายเบื้องต้นที่หน่วยงานของรัฐได้รับจากผู้รับประกันภัยในการที่หน่วยงานของรัฐเข้าช่วยเหลือ เคลื่อนย้าย บำบัด บรรเทา หรือจัดความเสียหายที่เกิดขึ้น ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๑๐๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๔ ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการมีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีอำนาจในการกำกับดูแลกิจกรรมที่มีความเสี่ยงเป็นแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษสั่งการให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษจัดให้มีการประกันความเสียหายตามที่คณะกรรมการกำกับกำหนด หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้มีการประกันความเสียหาย

ฉ. มาตรการส่งเสริม สนับสนุน และมาตรการอื่น ๆ

มาตรา ๑๐๖ ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือ อุดหนุน สนับสนุน หรือส่งเสริมบุคคล กลุ่มบุคคล นิติบุคคล หน่วยงาน หรือส่วนราชการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ สำหรับอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพตามพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๗ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการกำกับโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการมี

อำนาจกำหนดเครื่องมือหรือมาตรการอื่นใด เพื่อสร้างและเพิ่มหรือลดแรงจูงใจ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน บำบัด ชักัด หรือลดหมอกควันพิษ หรือส่งเสริมอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพโดยใช้เงินกองทุนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๗ หมอกควันพิษข้ามแดน

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษนอกราชอาณาจักรไทย ก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดการรั่วไหลหรือแพร่กระจายหมอกควันพิษเข้ามาในราชอาณาจักรไทยจนเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในราชอาณาจักรไทย ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองล้านบาท และปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินหนึ่งล้านบาท โดยให้โทษปรับอย่างสูงรวมกันไม่เกินห้าสิบล้านบาท

ในกรณีที่เกิดหมอกควันพิษในราชอาณาจักรไทย และผู้อำนวยการ อ.อ.ส.ส. ได้แจ้งเป็นหนังสือหรือประกาศเป็นการแพร่หลายในสื่อสาธารณะตามมาตรา ๑๑๕ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการอย่างใดๆ เพื่อป้องกันหรือลดหมอกควันพิษมิให้รั่วไหลหรือแพร่กระจายมายังราชอาณาจักรไทย และเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษได้พิสูจน์ให้เห็นว่าได้ดำเนินการอย่างเต็มที่เพื่อป้องกันหรือลดการรั่วไหลหรือแพร่กระจาย แต่หมอกควันพิษก็รั่วไหลหรือแพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักรไทย ให้ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินห้าแสนบาท โดยให้โทษปรับอย่างสูงรวมกันไม่เกินห้าสิบล้านบาท

มาตรา ๑๐๙ แหล่งกำเนิดหมอกควันพิษใดซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรไทย ก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดการรั่วไหลหรือแพร่กระจายหมอกควันพิษเข้ามาภายในราชอาณาจักรไทย จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในราชอาณาจักรไทย เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าหมอกควันพิษเช่นนั้นเกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือการกระทำสงครามที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือไม่อาจต้านทานได้ และไม่สามารถป้องกันได้โดยการกระทำของมนุษย์

ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามวรรคหนึ่งซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง นอกจากค่าใช้จ่ายที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายรายบุคคลแล้ว ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการบำบัด ชักัด เยียวยา และฟื้นฟูสภาพอากาศสุขภาพอนามัย และความสูญเสียหรือเสียหายทางเศรษฐกิจต่อประชาชนและราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑๑๐ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวน การค้นหาพยานหลักฐานนอก
ราชอาณาจักร เพื่อการฟ้องร้องคดีสำหรับการกระทำผิดตามมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๙ ให้สันนิษฐานไว้
ก่อนว่า

(๑) เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่ที่มีเพลิงไหม้พื้นดิน โรงเรือน โรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่
เกษตร หรือป่าไม้นอกราชอาณาจักรไทย ในช่วงเวลาที่เกิดหมอกควันพิษในราชอาณาจักรไทยตามที่ปรากฏใน
ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศผ่านดาวเทียม ข้อมูลความเร็วลม และข้อมูลอุตุนิยมิวิทยา เป็นเจ้าของหรือผู้
ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษที่เกิดการรั่วไหลหรือแพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักรไทย จนกว่าจะ
พิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

(๒) การเพิ่มขึ้นเกินมาตรฐานของค่าดัชนีคุณภาพอากาศ หรือค่าดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อ
สุขภาพในราชอาณาจักรไทย ณ ช่วงเวลาที่มีการกระทำผิดซึ่งมีความสัมพันธ์กับหมอกควันพิษที่รั่วไหล
แพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักรไทยตาม (๑) เป็นการเพียงพอซึ่งถือได้ว่าเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม
หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในราชอาณาจักรไทย โดยมีพิกัดต้องนำสืบถึงความเสียหายอื่นใด เว้นแต่จะ
เป็นการพิสูจน์เพื่อกำหนดมูลค่าความเสียหายที่ผู้กระทำผิดต้องรับผิดชอบชดใช้เยียวยา

(๓) เอกสารหลักฐานที่ออกโดยส่วนราชการที่มีอำนาจของรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งแสดงข้อมูล
ส่วนบุคคล นิติบุคคล หรือทรัพย์สินของบุคคลหรือนิติบุคคล รวมถึงข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียน
บ้าน หนังสือรับรองการเป็นนิติบุคคล หลักฐานการเป็นเจ้าของหรือครอบครองที่ดิน แผนที่ภาพถ่าย หรือ
เอกสารอื่นใดเป็นเอกสารที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เว้นแต่จะพิสูจน์เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใช้และผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด นายจ้าง ผู้ว่าจ้าง หรือผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร จะต้อง
รับผิดชอบร่วมกับผู้กระทำผิดตามมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๙ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ตนได้ดำเนินการใดๆ
เพื่อป้องกัน เข้าห้ามปราม หรือขัดขวางมิให้เกิดการกระทำความผิดแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดฝ่าฝืนหรือขัดขืน

ข้อยกเว้นความรับผิดชอบวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้พิสูจน์เป็นอย่างอื่น หากผู้กระทำผิดเป็นลูกจ้าง
ผู้รับจ้าง ตัวแทน ผู้กระทำการแทน บุคคลผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งดำเนินกิจกรรมใด ๆ ใน
แหล่งกำเนิดหมอกควันพิษของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษนั้น

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคล
นั้นเกิดจากการสั่งการหรือการทำการของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน
ของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่
กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษ หรือรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือ
ค่าเสียหายตามที่บัญญัติไว้ในความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๑๑๓ การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๙ ให้ถือว่าเป็นการกระทำ
ผิดในราชอาณาจักรไทย และให้ศาลแพ่ง ศาลอาญา หรือศาลปกครองมีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีตามแต่
กรณี

มาตรา ๑๑๔ ผู้เสียหายหรือผู้อาจเสียหายที่มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๘ และ ๑๐๙ ให้หมายความรวมถึง

(๑) บุคคล นิติบุคคล ชุมชน กลุ่มบุคคล ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันพิษในช่วงเวลาที่มีการกระทำความผิด ไม่ว่าจะผู้หนึ่งผู้ใด

(๒) รัฐบาลไทย

(๓) อ.อ.ส.ส.

(๔) ผู้อำนวยการ อ.อ.ส.ส.

การฟ้องร้องดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการฟ้องร้องแทนผู้เสียหายหรือผู้อาจเสียหายทุกคนที่ได้รับความเสียหายจากหมอกควันพิษ และให้มีอำนาจฟ้องร้องดำเนินคดีอาญา และเรียกทรัพย์สินรวมทั้งค่าเสียหายแทนผู้เสียหายหรือผู้อาจเสียหายได้

มาตรา ๑๑๕ เมื่อได้รับรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับหมอกควันพิษข้ามแดน ให้ผู้อำนวยการ อ.อ.ส.ส. มีหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือหรือประกาศโดยสื่อสาธารณะต่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานของรัฐบาลในประเทศแหล่งหรือต้องสงสัยว่าเป็นแหล่งกำเนิดหมอกควันพิษดำเนินการอย่างไรๆ ให้ดำเนินมาตรการป้องกันหรือลดผลกระทบจากหมอกควันพิษมิให้รั่วไหลหรือแพร่กระจายมายังราชอาณาจักรไทยโดยเร็วที่สุด

การแจ้งหรือประกาศตามวรรคหนึ่งของผู้บัญชาการ อ.อ.ส.ส. ตามหลักฐานภาพถ่ายดาวเทียม ข้อมูลความเร็วลม หรือข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยา ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยสุจริตเพื่อประโยชน์สาธารณะ และได้รับความคุ้มกันจากการฟ้องร้องดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาทั้งปวง

มาตรา ๑๑๖ เพื่อประโยชน์ในการฟ้องร้องดำเนินคดีสำหรับความผิดในส่วนนี้ ให้พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือผู้อำนวยการ อ.อ.ส.ส. มีอำนาจออกหมายเรียกบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุที่เกี่ยวข้องมาสืบสวนหรือสอบสวนได้ตามความจำเป็น และมีหน้าที่ประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานบุคคล นิติบุคคลในต่างประเทศ รวมถึงหน่วยงานของกระทรวงการต่างประเทศเพื่อขออนำพยานเอกสารหลักฐาน พยานบุคคล เข้าสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวน ฟ้องร้องดำเนินคดีได้

มาตรา ๑๑๗ เงินค่าปรับตามมาตรา ๑๐๘ ให้ส่งเข้าเป็นเงินบำรุงกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

เงินค่าสินไหมทดแทน และค่าเสียหายที่ อ.อ.ส.ส. ได้รับตามมาตรา ๑๐๙ ให้ส่งเข้าเป็นเงินบำรุงกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำไปใช้เพื่อการบำบัด ขจัด ฟื้นฟู เยียวยาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความเสียหายทั้งจำนวนจนหมดสิ้นตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ วิธีการที่คณะกรรมการกำกับกำหนด

มาตรา ๑๑๘ การดำเนินฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดตามมาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๙ ให้มีอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่หมอกควันพิษข้ามแดนเข้ามาในราชอาณาจักรไทย ตามที่ปรากฏในข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ได้แก่ ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม ข้อมูลความเร็วลม หรือข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยา เป็นต้น

หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๕ หรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าว เป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพอากาศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดขึ้นเพื่อป้องกัน ฝุ่นละออง ควัน รัศมี รังสี ภัยสุขภาพ และการจัดการปัญหาคุณภาพอากาศที่กระทบต่อสุขภาพ ให้ถือว่ากระทำการโดยจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีชอบตามกฎหมาย

มาตรา ๑๒๑ ผู้มีหน้าที่ส่งเงินบำรุงกองทุนตามมาตรา ๗๘ และผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมการจัดการหมอกควันพิษตามมาตรา ๙๙ ผู้ใดไม่ส่งเงินบำรุงกองทุนหรือส่งเงินบำรุงกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง หรือไม่เสียค่าธรรมเนียมหรือเสียค่าธรรมเนียมไม่ครบตามจำนวนที่ต้องเสีย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าเท่าถึงยี่สิบเท่าของเงินบำรุงกองทุนที่จะต้องนำส่งหรือของค่าธรรมเนียมที่ต้องเสีย

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่ส่งเอกสาร หรือวัตถุใดๆ ตามที่คณะกรรมการร่วม หรือคณะกรรมการกำกับขอตามมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๙ หรือไม่มาให้ข้อเท็จจริงหรือความเห็น หรือไม่ส่งเอกสารหรือข้อมูลใด ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารเครื่องมือและมาตรการขอตามมาตรา ๙๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก และเมื่อผู้ต้องหาได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งและผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้

นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสาม ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๑๒๔ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานเป็นกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยอัยการจังหวัดเป็นประธาน ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนสำนักงานเป็นกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี